

prav, kakor se ravna. Ko je bila tudi nova volitev nekterih odbornikov končana, je gosp. dr. E. Costa besedo poprijel in omenivši nove razmere obertniškega in rokodelskega stanú, ki se bojo z vpeljavo nove obertniške in rokodelske postave začele, je iz nje povzel veliko važnost tistega razdelka, ki določuje društva. Od sv. pisma začemši, ki pravi, da ni dobro, ako je človek samec, je gledé na mnoge dobe starih, srednjih in novih časov, lepo izpeljal očividno potrebo, da se ljudje enega opravilstva združijo in z zedinjeno močjo sami sebi in svojim pomagajo. Al da tako zedinjenje tekne, mora prostovoljno biti, ne pa prisiljeno. „Živa priča, da je to mogoče — je sklenil gosp. govornik — je ta naša družba, ki se pod skerbim vodstvom z dušo in telesom njenemu pridu udanega predsednika gosp. Horak-a po pravici šteje ljubljanskim obertnikom in rokodelcom v čast“.

Z Ljubljane. V pondeljek zvečer je napravila tukajšna pevska družba pod vodstvom gosp. Nedved-a svojim družbenikom prav vesel večer. Zasukala je celo „besedo“ (koncert) nekoliko po pustni pratiki in s tem je vsem močno vstregla. Pelo se je največ reči v zboru (koru); národne štajarske pesmi so peli štirje gosp. pevci v narodni štajarski obleki; štirje za „popotne muzikante“ oklicani umetniki so godli pustu na čast četveroglasno burkico; nek izverstén gledišén igravec je govoril smešnico itd. Obila množica pa je poslušala mične pesmi, godbo in deklamacijo sedé pri mizah, s katerih je dišala pečenka pa gnjat in so zvonili kozarci z vinom in pivom. Tako je bilo za vse skerb-ljeno, da je bil naslov tega večera res „utile dulci“. Če nas pa vprašate: kako pa so pesmi dopadle? vam lahko rečemo, da vse prav dobro, ker so bile res — hvala gospodu vodju! — lepo izbrane, in — hvala vsem gospodom pevcom! — izverstno prepevane; zvonec pa so nosile zraven štajarskih slavenske, ki so tako globoko v serce segale, da bolj znane so poslušavci s pevci vkupaj peli in je včasih tak vesel hrup bil, da so se gosp. pevci mogli moško deržati, da niso iz „konteksta“ prišli. Ko bi še le vsi domači, katerim je dan dober glas, se udeleževali z dušo in telesom domačega petja, ktero vselej, kadar koli in kjer koli se sliši, izbuja največjo radost, oj! kako bi potem še le slovéle mile slavenske pesmi.

Gomiljski zdravnik.

V Gomilji bil je kdaj zdravnik.
Nikogar ni ozdravil;
Če bil je tudi zdrav bolnik,
Na noge ga ni spravil;
Bolné za zdrave je spoznal,
Za zdrave pa se grozno bal,
Brez šal!
Oj oj, aj aj, oj oj, aj aj,
Zdaj ni zdravnika takiga
Ni ga!

Kdorkolj zašel mu je v roké,
Je mogel kri preliti,
Izzel je vse ko arenke,
Se mogli so postiti;
On pa se z vincom je krepčal,
Ko kapljo spraznil je bokal
Do tal.
Oj oj, aj aj, oj oj, aj aj,
Zdaj ni zdravnika takiga
Ni ga!

Katerim ni dišala jed,
Je svetval jim čiščenje;
Kdor ni po tem prišel u red,
Mu dal je za potenje;
Od zunaj je kaj rad flaštral,
Divjino pridno porez'val
In žgal.
Oj oj, aj aj, oj oj, aj aj,
Zdaj ni zdravnika takiga
Ni ga!

Dekletam ni dajal zdravil,
Vedril jim je glavice,
Skrivnosti take jim drobil,
Da speklo jih je v lice.
Tako je mož, zdravnikov cvet,
Skerbel za ta in uni svet
Več let.
Oj oj, aj aj, oj oj, aj aj,
Zdaj ni zdravnika takiga
Ni ga!

Pretekél ni nobeden dan,
Da ni se kdo odlomil;
Cerkvenikom poboljšal stan,
Zaslúška jim naklonil;
Solznih jim rekel je očes:
Bolezen bila je zares
„Maliös!“
Oj oj, aj aj, oj oj, aj aj,
Zdaj ni zdravnika takiga
Ni ga!

Na kmete šel je vsigdar rad,
Dišale so mu krače,
Prinesel dostikrat je gnjat
Saboj in kos pogače,
Čez to pa še gotovi groš;
Vse stisnil je premodri mož
V svoj koš.
Oj oj, aj aj, oj oj, aj aj,
Zdaj ni zdravnika takiga
Ni ga!

Kjerkoli on je obtičal,
Se deržal je ko smola,
Poprej iz mesta ni ustal,
Prem ni ga bila volja,
Če bil bi tudi sam župan
Alj fajmošter ali kaplan
Bolan.
Oj oj, aj aj, oj oj, aj aj,
Zdaj ni zdravnika takiga
Ni ga!

Njegovi ključ alj pelikan
Ne dá se prehvaliti,
Celé zobe je drel iz škranj,
Po tem so šli nagnjiti;
Zavil mož je ključ in, hrust hrust!
Prinesel zob je in čeljust
Iz ust.
Oj oj, aj aj, oj oj, aj aj,
Zdaj ni zdravnika takiga
Ni ga!

Prišla pa po-nj je grenjka smert
Strašno sta se metala!
Al mogel je pod rušev pert,
Z njim vednost je zaspala;
Gomiljčani se veselé,
Enakiga si ne želé
Dosle.
Oj oj, aj aj, oj oj, aj aj,
Zdaj ni zdravnika takiga
Ni ga!

Pred letom so dobrotniku
Postavili spominek,
Načerkali popotniku
Sledeči opominek:
„Mojster-skaza oj! tū leží,
Vsakteri naj od tod beží,
Meží!“
Oj oj, aj aj, oj oj, aj aj,
Zdaj ni zdravnika takiga
Ni ga!

V. Kurnik.

Novičar iz domačih in ptujih dežel.

Z Dunaja. Presvitli cesar so ukazali, da se vprihodnje morejo generali uredoma, višji oficirji pa na svojo lastno prošnjo iz službe izpustiti proti temu, da spet v službo stopijo, ako bi treba bilo. Tudi je oficirjem dovoljeno vojaško službo popolnoma zapustiti (kvitirati) in kakošne druge (civilne) službe si iskati; ako ni nobenega zadržka zoper tako odpoved, naj se odšteje takim oficirjem dveletno plačilo.

— Po najnovejšem vojaškem šematizmu šteje cesarska armada 4 maršale (knez Windišgrätz, grof Nugent, grof Vratislav in baron Hess), 17 feldcajgmojstrov v službi, 25 pa v penziju, 95 maršallajtnantov v službi, 132 v penziju, 124 generalmajorjev v službi, 186 v penziju, — v vsem skupaj tedaj 583 generalov; oberstarjev je pa v službi 262, v penziju 304.

— Bivši minister kupčijstva vitez Juri Toggenburg je po cesarskem sklepu od 6. t. m. za deželnega poglavarja v Benetkah izvoljen.

— Nova obleka žandarjev je nek že določena; namesto svitle železne kape bojo dobili klobuk ces. lovcev, suknja bo zelena s rudečimi obšivi; oficirji bojo imeli kartuš kakor huzarski oficirji.

— Vrednost iz vsega našega cesarstva lani v ptuje dežele izpeljanega in iz ptujih dežel v naše cesarstvo vpeljanega blaga znaša 555½ milij. gld., tedaj za 41 milijonov manj kakor predlanskim. Vpeljalo se je ptujega blaga lani za 268 milij. in 62.528 gold., izpeljalo pa našega za 287 milij. in 458.451 gld. Izpeljalo se ga tedaj je za 13 milij. in 291.184 gold. več, vpeljalo pa za 54 milij. in 36.971 gold. manj kakor predlanskim. Vojska je bila tega kriva. Zlasti kmetijskih pridelkov, sadja in oljnatih semen se je izpeljalo skor za 1 milijon več, tudi premoga veliko.

— Monakovski časniki pišejo, da je rajnki gonfaloniere Camerini v Ferari na Rimskem našem cesarju 60 milijonov frankov zapustil.

— Tistega kupčijskega strežaja Schmitta, na ktere ga ves sum letí, da je svojega gospoda Hurca tako grozovito umoril, kakor so zadnjič „Novice“ povedale, so 10. dan t. m. z njegovo nevesto in sestro izročili dunajski sodnii. Kakor se sliši, ne taji, da je umorjenega v skrinjo djal; umoril ga pa — pravi — on ni, ampak neki drug njemu neznan človek. Bomo že slišali, kaj bo dalje.

Z Gradca. Mestni odbor je sklenil, iz mestnega premoženja pripomoči, da se graško vseučilišče razširi z napravo zdravilskih višjih sol.

V Terstu. Deželno poglavarstvo ponavlja prepoved od 28. dec. 1850, po kateri ne sme nihče, ki gré iz Tersta v unanje dežele, čez 4 gold. šestíc in čez 2 gold. kraj-

carjev seboj vzeti. Kdor se pregreši zoper to prepoved, zapade kazni in plača do štirikrat toliko, kar je čez dovoljeni znesek šestice ali krajcarjev seboj vzela.

Koroško. Odbor deželnih stanov je z mestno županijo in kupčijsko zbornico vred presvitlemu cesarju prošnjo poklonil za obstoj deželnega poglavarstva v Celovcu. Cesar so poslancoma odgovorili, da o tej zadevi še ni nič sklenjenega in da se ta reč bo v resen prevdarek vzela.

Ogersko. V Peštu so — kakor „Wien. Zeitg.“ od 6. t. m. piše — na včerajšnjem plesu po polnoči hotli, naj jim muzika igra prepovedani Rakoczjev marš. 3 mašiniste so potem zaperli; množica pričujočih je terjala, naj jih izpusté. Na pomoč poklicana straža je brez orožja zadušila nepokoj.

Slavonija. Svetli škof diakovarski gospod J. Strosmajer so varhu vatikanskega arhiva v Rimu 3500 skudov darovali zato, da je izdal v tem arhivu shranjene, jugoslovanstvo zadevajoče stare pisma; dalje so darovali dalmatinski-horvaški gimnazii v Senji 1000 gold., 1000 gold. pa glagolitskemu semenišču v Priku v Dalmaciji.

Beneško. 15. dan t. m. je bila po ukazu generala-poveljnika cesarske armade na Laškem fml. grofa Degenfeld-a nagla sodba oklicana za vse hudodelstva zoper vojaško državino oblast po vsem Beneškem, v okrajni Mantove in Trienta. Kakor oklic pravi, si prekucijska stranka na Laškem čedalje bolj prizadeva, vojake zapeljati, da bi prelomili zvestobo cesarju svojemu. In zato ta ostri ukaz. — V Benetkah, kakor tudi v drugih laških mestih Mantovi, Trevisi itd. so poslednji čas več nepokojnih, med njimi nekatere dohtarje in profesorje, zasačili in jih potirali iz Laškega, 5 duhovnov pa so na prošnjo gosp. patrijarha zaperli v samostan al „Redentore“. Kar čutijo ljudje, da je vlada ojestrejša strune napela, so nekako bolj pokojni.

Z Laškega. Spet so se laške homatije drugač zasukale in najvažnša novica, ki jo imamo danes povedati, je ta, da cesar Napoleon zdaj noče, da bi se srednja Italija zedinila s Sardinijo, zato, ker ji Sardinija noče dati Savoje in Nice, po katerih deželah francoska vlada živo hrepeni. Cavour, ravno tako bister kakor svojeglaven minister si nek misli: „kaj nek bomo vam Francozom Savojo dali in Nico, ker nam niste dali Beneškega, ki ste nam ga obljubili“. In Cavour nasprotuje zdaj toliko bolj francoskim željam, ker je angleška in tudi rusovska in pruska vlada na njegovi strani. Napoleon je zatega voljo zlo hud na Cavour-a, in žuga, da bo francoska armada posedla Toskano. To novo zapletko odverniti, je na vrat na nos poslal Cavour svojega najboljšega prijatla grofa Nigra v Pariz, da bi cesarja pregovoril, naj bi ne storil tega. Vse gleda zdaj na to, kako se bo ta nova homatija rešila in ktero pot si bo Napoleon izbral, priti iz te nove zadrege. — Ako je res, da je Garibaldi izvoljen za poveljnika srednje-talijanske armade, je znamenje to novega viharja. — Angleška vlada je za poravnanje laških zadev 4 reči nasvetovala in ta svoj svet vsem velikim vladam poslala. Pervi č pravi: „Avstrijska in francoska vlada se brez dovoljenja velikih vlad ne smete s svojima armadama vtikati v Laško; drugič: po poravnanih laških homatijah naj francoska svojo armado odpravi iz Rima in vsega Laškega; tretjič: v beneške zadeve se nima nobena druga vlada vtikati kakor avstrijska; četertič: Sardinija naj v srednjo Italijo tako dolgo svoje armade ne pošlje, dokler ni znano, kaj je ljudstvo sklenilo; če se sklene, naj se srednja Italija zedini s Sardinijo, potem zná storiti kar ji je drago“. Francoska vlada je odgovorila, da je popolnoma zadovoljna s pervim nasvetom; zastran ostalih treh pa pravi, da se je tu in tam še marsikaj pogovoriti treba. Avstrijska vlada je rekla, da zedinjenja srednje Italije s Sardinijo nikdar ne bo dovolila. Kaj mislite ruska in pruska, še ni za gotovo znano. — Zastran papeževih

zadev, se govori od pisma, ki ga je rusovski car sam Napoleon pisal; v tem pismu nek Napoleona prosi, „naj se sprijazni s papežem in naj ne terpi sovražnih naklepov na cerkev, ker prid francoski in mir evropejski to terja“. Tudi od Napoleonovega sinčka se pripoveduje, da je unidan, se vé da od svoje matere cesarice podučen, Napoleona prosil, rekoč: „Dragi oče, nikar ne bodite hudi na papeža; je moj kerstni nunček (boterček)“. Iz Napolitanskega se piše, da ministerstvo še zmiraj prav ne vé, ali naj bi mirovalo ali pa svojo armado čez mejo sv. očetu na pomoč poslalo. — V Rimu je zdaj precej mirno, ker francoski general Goyon nepokojne zlo berzduje, v Jankinu pa zlo vré. Sliši se, da sv. oče mislijo kralja sardinskega izobčiti, ako potegne Romagno na-se.

Z Nemškega. Slavni starček Ernst Moric Arndt je 29. januarja umerl 91 let star. Po pesmi „Was ist des Deutschen Vaterland“ je bil znan deleč čez nemške meje, in če se je ta pesem nekterim Nenemcom, ki so jo leta 1848 peli, ravno tako prilegla kakor zajcu boben, gré vendar starčku čast in hvala, da je ljubil svojo deželo kakor malo kdo, in bil tako lep izgled, naj vsaki ljubi svojo domovino kakor je on ljubil svojo!

— Pruska vlada čedalje bolj čuti, da Napoleonova politika utegne sčasoma Nemčiji nevarna biti; zato je ministerstva predsednik 10. dan t. m. deželnemu zboru na serce govoril, naj bode skoz in skoz nemškega duha, in minister vojaštva je živo potrebo izgovoril, naj se Prusija bolje za brambo pripravi.

 Častite naročnike, ki so se že po novem letu za „Novice“ oglasili in katerim nismo mogli vseh prvih listov poslati, prosimo, naj pošljejo prejete liste nazaj, ako niso zadovoljni, da vseh nimajo, in naj ob enem blagovolijo naznanje dati, od katerega časa jih želijo, da se poslani naročilni dnar po tem poravná. Založništvo.

Žitna cena

v Ljubljani 11. februarja 1860.

Vagán (Metzen) v novem dnarji: pšenice domače 6 fl. 15. — banaške 6 fl. 15. — turšice 4 fl. 25. — soršice 4 fl. 25. — reži 3 fl. 65. — ječmena 3 fl. 37⁵/₁₀. — prosa 3 fl. 45. — ajde 3 fl. 42⁵/₁₀. — ovsa 2 fl. 27⁵/₁₀.

Kursi na Dunaji

11. februarja 1860.

v novem denarji.

Deržavni zajemi ali posojila.

5% obligacije od leta 1859	
v novem dnar. po 100 g. g.	64.50
5% nar. posojilo od l. 1854 „	78.—
5% metalike	69.—
4 ¹ / ₂ % „	60.50
4% „	53.—
3% „	40.—
2 ¹ / ₂ % „	34.—
1% „	13.25

Obligacije zemlišn. odkupa.

(po 100 gold.)	
5% doljno - avstrijske g.	88.50
5% ogerske	71.50
5% horvaške in slavonske „	70.50
5% krajske, štajarske,	
koroške, istrijske „	86.—

Deržavni zajemi z lotrijami

Zajem od leta 1834 po 250 „	375.—
„ „ „ 1834 petink. „	375.—
„ „ „ 1839	124.50
„ „ „ 1839 petink. „	120.—
4% narodni od leta 1854 „	108.25
Dohodkine oblig. iz Komo „	16.—

Druge obligacije z lotrijami.

Kreditni lozi po g. 100 . g.	100.25
4 ¹ / ₂ % Teržaški lozi po 100 „	125.—
5% Donavske parabrod-	
ske po g. 100	102.75
Knez Esterhazy. po g. 40 „	84.—
Knez Salmove po g. 40 „	39.—
Knez Palfyove po g. 40 „	39.75
Knez Claryove po g. 40 „	37.—
Knez St. Genoisove po g. 40 „	36.50
Knez Windischgrätz. po g. 20 „	23.—
Grof Waldsteinove po g. 20 „	27.—
Grof Keglevičeve po g. 10 „	16.—

Denarji.

Cesarske krone g.	18.05
Cesarski cekini	6.20
Napoleondori (20 frankov) „	10.55
Souvraindori	18.10
Ruski imperiali	10.75
Pruski Fridrikdori	11.25
Angleški souvraindori	13.30
Louisdori (nemški)	10.75
Srebro (ažijo)	30.50